

SISÄLLYSLUETTELO

23 §	KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	47
24 §	PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN VALINTA.....	48
25 §	KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANVALTUUSTON KOKOUKSET KEVÄT JA KESÄ 2023	49
26 §	JUUPAJOEN KUNNAN TULOVEROPROSENTIN MÄÄRÄÄMINEN VUODELLE 2023.....	51
27 §	KIINTEISTÖVEROPROSENTIN MÄÄRÄÄMINEN VUODELLE 2023.....	53
28 §	4H -YHDISTYS / VÄLIRAHOITUS TAITOPUOTI -HANKKEELLE	55

VALTUUSTO

14.11.2022

Kokouksen paikka
ja aikaKiinteistö Oy Juupajoen Koskiportin kokoussali
Korkeakoskella maanantaina 14.11.2022 klo 18.00 – 18.12

Läsnäolevat jäsenet

Eskola Juho	jäsen
Heimo Päivi	jäsen
Heletoja Taija	puheenjohtaja
Helpiölä Eveliina	jäsen
Kaarema Jutta	jäsen
Kallentautio Johanna	jäsen
Karvinen Tarja	jäsen
Liski Ulla	jäsen
Musturi Timo	jäsen
Pulkkinen Jari	jäsen
Rae Pekka	jäsen
Saarinen Carita	jäsen
Sahra Lauri	jäsen
Suosaari Veikko	jäsen
Vallén Mikko	jäsen
Vihersalo Anita	jäsen
Vältilä Iiri	jäsen

Muut läsnäolevat

Lammela Jyri	kunnanjohtaja
Korhonen Mervi	pöytäkirjanpitäjä
~~Maasilta Pekka~~	tekninen johtaja
Nurminen Lea	perusopetuksen rehtori
Tuovila Anne	hyvinvointijohtaja

Kokouksen laillisuus
ja päätösvaltaisuus

Asiakohta 1, 23 §.

Pöytäkirjantarkastajat

Asiakohta 2, 24 §.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja   Taija Heletoja

Pöytäkirjanpitäjä   Mervi Korhonen

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty: Juupajoella 14.11.2022

Juho Eskola	Päivi Heimo
pöytäkirjantarkastaja	pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja pidetään nähtävillä 18.11.2022 kunnanvirastossa klo 9.00 - 14.00,
ja yleisessä tietoverkossa 18.11.2022 alkaen.

VALTUUSTO

14.11.2022

23 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kutsu valtuuston kokoukseen on vähintään 5 päivää ennen kokousta lähetettävä erikseen kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Valtuuston kokouksen ajasta ja paikasta tiedotetaan ennen kokousta niissä tiedotusvälineissä, joissa valtuusto on päättänyt kokouksistaan ilmoittaa.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista, ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Juupajoen valtuustossa on 17 varsinaista jäsentä, jotka on merkitty esityslistan alussa olevaan luetteloon. Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään 2/3 valtuutetuista on läsnä.

Kokouskutsu ja esityslista liitteineen on postitettu 3.11.2022. Kokouskutsu on julkaistu Oriveden Sanomissa. Hallintosäännön 92 §:n mukaisesti läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä. Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut, sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

PÄÄTÖS:

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

24 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN VALINTA

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla ole toisin päättänyt.

Valtuuston päätöksen mukaisesti pöytäkirjantarkastajat valitaan aakkosjärjestyksessä. Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Juho Eskola ja Päivi Heimo.

PÄÄTÖS:

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Juho Eskola ja Päivi Heimo.

25 § KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANVALTUUSTON KOKOUKSET KEVÄT JA KESÄ 2023

Kunnanhallitus 31.10.2022 § 139

Juupajoen kunnan hallintosäännön 128 §:n mukaan toimitella pitää kokouksensa päättämäärän aikana ja paikassa. Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimitelimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämistä.

Hallintosäännön 129 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat (asialista) ja se on lähetettävä, mikäli mahdollista vähintään kolme päivää ennen kokousta kirjallisesti kokouksen osallistujille.

Esityslista lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on oikeus tai velvollisuus osallistua kokoukseen.

Kunnanhallitus on 16.8.2021 § 145 päättänyt, että:

- kokouskutsu lähetetään sähköpostina kunnan osoittamaan sähköpostiin luottamushenkilöille sekä heille, joilla on oikeus olla kokouksessa läsnä, vähintään kolme päivää ennen kokousta.
- esityslista lähetetään myös kunnanhallituksen varajäsenille tiedoksi
- toimitelimen varsinainen jäsen ilmoittaa esteestään osallistua kokoukseen suoraan varajäsenelleen.

Edelleen kunnanhallitus on päättänyt

- valita pöytäkirjantarkastajat vuorotteluperiaatteella
- pitää tarkastetut pöytäkirjat yleisesti nähtävillä Juupajoen kunnanvirastolla toisena kokouksen jälkeisenä arkipäivänä virastoaikana;
- ilmoittaa kokouksensa ajasta ja paikasta sekä pöytäkirjan nähtävänä pitämistä sillä tavalla kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan sekä
- ilmoittaa valmistelijoille, että kunnanhallituksen käsiteltäväksi tarkoitetut asiat on huolellisesti valmisteltuina toimitettava ajoissa siten, että ne ovat viimeistään 6 päivää ennen kokousta esittelijän ja listan kokoojan käytössä
- hallituksen kokousten pöytäkirjanpitäjänä ja hallituksen sihteerinä toimii hallintopäällikkö.

EHDOTUS:

Kunnanhallitus päättää kokoontua kevätkaudella varsinaisiin kokouksiinsa Juupajoen kunnanvirastolle klo 17.00 alustavan suunnitelman mukaan seuraavasti:

ma 16.1.2023

ma 6.2.2023

ma 6.3.2023

ma 27.3.2023

Pöytäkirjantarkastajien merkinnät:

VALTUUSTO

14.11.2022

ma 17.4.2023
ma 8.5.2023
ma 5.6.2023

Lisäksi kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuuston kevään kokoukset pidetään alustavan aikataulun mukaan seuraavasti: 27.2. ja 22.5.2023. Valtuuston kokouksien alkamisaika klo 18.00.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Valtuusto 14.11.2022 § 25

Kunnanhallitus päättää kokoontua kevätkaudella varsinaisiin kokouksiinsa Juupajoen kunnanvirastolle klo 17.00 alustavan suunnitelman mukaan seuraavasti:

ma 16.1.2023
ma 6.2.2023
ma 6.3.2023
ma 27.3.2023
ma 17.4.2023
ma 8.5.2023
ma 5.6.2023

Lisäksi kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuuston kevään kokoukset pidetään alustavan aikataulun mukaan seuraavasti: 27.2. ja 22.5.2023. Valtuuston kokouksien alkamisaika klo 18.00.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

26 § JUUPAJOEN KUNNAN TULOVEROPROSENTIN MÄÄRÄÄMINEN VUODELLE 2023

Kunnanhallitus 31.10.2022 § 142

Kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä kunnanvaltuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista.

Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan on ilmoitettava Verohallinnolle seuraavan vuoden tuloveroprosentin suuruus viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä. Tuloveroprosentti vahvistetaan prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella.

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen ansiotuloverotuksen muutokset toteutetaan nykyisen verojärjestelmän sisällä. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,64 prosenttiyksiköllä ja valtion verotusta kiristetään vastaavasti. Valtionverotuksen kiristäminen toteutetaan muuttamalla tuloveroasteikkoa sekä useita eri ansiotuloverotuksen vähennysten parametreja. Samalla valtion- ja kunnallisverotuksen veropohjat yhdistetään. Tämä tarkoittaa sitä, että tulosta tehtävät vähennykset myönnetään jatkossa samoin perustein ja samansuuruisena sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa. Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennetään yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta kasvatetaan vastaavasti. Hyvinvointialueiden verotuksellinen asema tuloverotuksessa vastaa jatkossa muiden julkisyhteisöjen verotuksellista asemaa.

Verotusmenettelystä annetun lain 91 b § (29.6.2021/624) kunnan tuloveroprosentin ilmoittamiseen liittyvät tilapäiset säännökset:

”Poiketen siitä, mitä 91 a §:ssä säädetään, kunta ilmoittaa vuodelle 2023 tuloveroprosentin prosenttiyksikön sadasosan tarkkuudella. Jos kunta ei ole ilmoittanut vuoden 2023 tuloveroprosenttia 91 a §:n 1 momentissa säädettynä aikana taikka Verohallinnon myöntämässä myöhemmässä määräajassa tai kunnan ilmoittama tuloveroprosentti poikkeaa sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain (616/2021) 55 §:ssä säädetyistä, verotuksessa voidaan noudattaa vuoden 2022 tuloveroprosenttia vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä.”

Juupajoen kunnan tuloveroprosentti on ollut vuodesta 2015 lähtien 21 prosenttia.

Juupajoen kunnan verotulojen kehitys vuosina 2020 - 2022 ja arvio vuodelle 2023:

	TP 2020	TP 2021	eTP 2022	TA 2023
Kunnallisvero	5.452	5.763	6.036	2.790
Yhteisöverot	1.196	1.695	1.470	930
Kiinteistöverot	487	525	570	550
Yhteensä	7.135	7.983	8.076	4.270

VALTUUSTO

14.11.2022

Vuoden 2023 verotuloarviot perustuvat valtionvarainministeriön ja Suomen Kuntaliiton veroennusteisiin.

Talousarvion laadinta vuodelle 2023 on vielä kesken.

Talousarvioehdotukseen on laskettu 2 %:n palkankorotukset.

Johtoryhmän ensimmäisen käsittelyn jälkeen talousarvioehdotus on lievästi ylijäämäinen.

EHDOTUS:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto vahvistaa Juupajoen kunnan vuoden 2023 tuloveroprosentiksi 8,36 prosenttia.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Valtuusto 14.11.2022 § 26

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto vahvistaa Juupajoen kunnan vuoden 2023 tuloveroprosentiksi 8,36 prosenttia.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

27 § KIINTEISTÖVEROPROSENTIN MÄÄRÄÄMINEN VUODELLE 2023

Kunnanhallitus 31.10.2022 § 143

Kunnan tulee ilmoittaa kiinteistöveroprosentit Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivään mennessä. Kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

Kiinteistöverolaissa (654/92) säädetään kiinteistön sijaintikunnalle menevästä kiinteistöverosta. Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön verotusarvosta. Verovelvollinen on se, joka omistaa kiinteistön kalenterivuoden alussa.

Kaikki kiinteistöt eivät ole veronalaisia, vaan lain 3 ja 4 §:ssä on lueteltu osittain tai kokonaan kiinteistöverosta vapaat kiinteistöt, joita ovat mm. metsät ja maatalousmaat, yleiset vedet, torit, kadut ja yleiset tiet. Myös kunnan omalla alueellaan omistama kiinteistö on vapaa kiinteistöverosta. Kunnan omistamat yhtiöt ovat verovelvollisia omistamistaan kiinteistöistä.

Kiinteistöllä tarkoitetaan kiinteistöverolaissa tonttia, tilaa ja muuta Suomessa olevaa itsenäistä maanomistuksen yksikköä, joka on merkitty tai olisi merkittävä kiinteistönä kiinteistökisterilaissa tarkoitettuun kiinteistökisteriin.

Lain säännöksiä sovelletaan myös vuokramaalla olevaan rakennukseen ja erottamattomaan määräalaan. Verovelvollinen on omistaja ja omistajan veroinen haltija. Kiinteistönomistaja on verovelvollinen vuokramaasta ja vuokralainen on verovelvollinen vuokraamalla omistamastaan rakennuksesta.

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan valtuusto päättää kunnassa sovellettavat kiinteistöveroprosentit säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen. Kiinteistövero on kiinteistön arvon perusteella suoritettava vero, jonka kiinteistön kotikunta saa kokonaisuudessaan.

Valtuusto voi määrätä erikseen myös rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin. Vero määrätään korkeamman veroprosentin mukaan, jos kaikki laissa mainitut edellytykset täyttyvät. Erillisen rakentamattoman rakennuspaikan veron tarkoituksena on tehostaa taajama-alueella olevien tonttien asumiskäyttöä. Juupajoen kunnassa ei ole määrätty rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroa.

Kiinteistöverolain 13a §:n mukaan kunnanvaltuusto voi määrätä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentin, joka koskee sekä rakennusta että maapohjaa, poikkeavaksi kunnan yleisestä kiinteistöverosta. Veroprosenttia sovelletaan, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Käyttötarkoituksen määrittelee verottaja. Veroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00 %.

VALTUUSTO

14.11.2022

Kiinteistöverolain mukaiset vaihteluvälit ovat:

- yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93 - 2,00
- vakituinen asuinrakennus	0,41 - 1,00
- muu asuinrakennus	0,93 - 2,00
- rakentamaton rakennuspaikka	2,00 - 6,00
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti (vain jos valtuusto erikseen päättää)	0,00 - 2,00

Koko maan painotetut keskimääräiset kiinteistöveroprosentit vuosina 2020 – 2022 ovat:

	2020	2021	2022
Yleinen kiinteistövero	1,08	1,11	1,11
Vakituinen asunto	0,50	0,51	0,51
Muu asuinrakennus	1,20	1,20	1,21

Juupajoen kiinteistöveroprosentit vuonna 2022 ovat seuraavat:

- yleinen kiinteistövero	1,15 %
- vakituinen asunto	0,45 %
- muu asuinrakennus	1,05 %
- yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %

Juupajoen kiinteistöveron tuotto on n. 550.000 euroa vuodessa.

EHDOTUS:

Kunnanhallitus esittää, että valtuusto määrää Juupajoen kunnan kiinteistöveroprosentit vuodelle 2023 seuraavasti:

- yleinen kiinteistövero	1,15 %
- vakituinen asunto	0,45 %
- muu asuinrakennus	1,05 %
- yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Valtuusto 14.11.2022 § 27

Kunnanhallitus esittää, että valtuusto määrää Juupajoen kunnan kiinteistöveroprosentit vuodelle 2023 seuraavasti:

- yleinen kiinteistövero	1,15 %
- vakituinen asunto	0,45 %
- muu asuinrakennus	1,05 %
- yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Pöytäkirjantarkastajien merkinnät:

28 § 4H -YHDISTYS / VÄLIRAHOITUS TAITOPUOTI -HANKKEELLE

Kunnanhallitus 31.10.2022 § 144

Juupajoen 4H-yhdistys r.y. anoo Juupajoen kunnalta 25.000 euron suuruista korotonta välirahoitusta eli lainaa Taitopuoti -hankkeelle 31.12.2024 saakka. Juupajoen 4H-yhdistys on saanut Pirkanmaan ELY-keskukselta 12.10.2022 myönteisen rahoituspäätöksen hankkeelle.

Taitopuoti on Juupajoen 4H-yhdistyksen yrittäjäyyskasvatushanke, jossa luodaan tilaa ja tukea harjoitusyrittäjätoiminnalle ja laitetaan ideat liikkeelle. Hankkeen tarkoituksena on tarjota oikea liiketila nuorten harjoitusyrittäjien käyttöön, valmentaa, kouluttaa ja tukea nuoria pop up -yrittäjien perustamisessa ja pyörittämisessä sekä kehittää alueen yrityskehitystä yhteistyössä mm. Juupajoen yrittäjien kanssa.

Hankkeen hyväksytty kustannusarvio on 46.616,36 euroa, josta tuen osuus on 80 % eli 37.293,09 euroa ja hankkeen toteutusaika on 3.10.2022 – 30.8.2024.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Mitä edellä tässä momentissa säädetään vakuuksista, ei koske osakeyhtiölain (624/2006) 12 luvussa eikä osuuskuntalain (421/2013) 12 luvussa tarkoitettua pääomalainaa. (21.5.2021/419).

Juupajoen 4H-yhdistys on saanut Pirkanmaan ELY-keskukselta myönteisen rahoituspäätöksen hankkeelle, joka toimii lainan vakuutena. Lisäksi lainan saajan tulee sitoutua rahoituksen takaisinmaksuun siitä huolimatta, vaikka avustusta ei kokonaisuudessaan saataisi. Välirahoituksen suuruus ja avustus huomioiden välirahoitus ei vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä, eikä rahoitukseen liity merkittävää taloudellista riskiä.

Hallintosäännön 67 §:n mukaan valtuusto päättää lainan ottamisen sekä lainan antamisen periaatteista ja kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta sekä lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita.

Oheismateriaalina on Juupajoen 4H-yhdistyksen toimittama aineisto mukaan lukien tukipäätös.

EHDOTUS:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto myöntää Juupajoen 4H-yhdistys r.y.:lle 25.000 euron suuruisen korottoman lainan, jonka Juupajoen 4H-yhdistys r.y. sitoutuu maksamaan kunnalle takaisin saatuaan ELY-keskukselta hankkeen viimeisen maksuerän tai viimeistään 31.12.2024 Taitopuoti -hankkeen maksuliikenteen sujumiseksi ja toteuttamiseksi.

VALTUUSTO

14.11.2022

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Valtuusto 14.11.2022 § 28

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto myöntää Juupajoen 4H-yhdistys r.y.:lle 25.000 euron suuruisen korottoman lainan, jonka Juupajoen 4H-yhdistys r.y. sitoutuu maksamaan kunnalle takaisin saatuaan ELY-keskukselta hankkeen viimeisen maksuerän tai viimeistään 31.12.2024 Taitopuoti -hankkeen maksuliikenteen sujumiseksi ja toteuttamiseksi.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Pöytäkirjaan merkittiin, että Johanna Kallenautio poistui esteellisenä kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Muutoksenhakukiellot

Kieltojen perusteet Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa:

Pykälät
23 - 25

HallintolainkäyttöL 5 §:n /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:
Pykälät ja valituskieltojen perusteet

:

Valitusosoitus

Valitusviranomaisen ja valitusaika Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.
Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
Puhelin 029 56 42200 (vaihe)
Telekopio 029 56 42269

Virastoposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus, pykälät
26 - 28

Valitusaika
30 päivää

Hallintovalitus, pykälät

Valitusaika
30 päivää

Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite

Pykälät

Valitusaika

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Valituskirjelmä Valituskirjelmässä on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
Valituskirjelmään on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin HLL 21 §:ssä säädetään.

**Valitusasia-
kirjojen
toimittaminen** Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähettämällä välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Lisätietoja Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu. Tällä hetkellä maksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Liitetään pöytäkirjaan